

S U O M E N
L A S T E N -
K U L T T U U R I -
K E S K U S T E N
L I I T T O

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto

KUNTAVAALIOHJELMA

2021

Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton vaikuttamiskärjet kuntavaaleissa 2021

#lastenkulttuuri, #kuntavaalit2021, #pomppulinnaeiriitä

LASTENKULTTUURIN PÄÄVIESTI:

Kunnan on mahdollistettava lapsille ja nuorille oikeus kulttuuriin ja taiteeseen.

1. Pomppulinna ei riitä!

– Lapsilla on oikeus laadukkaaseen ja taiteellisesti korkeatasoiseen lastenkulttuuriin

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 31. artiklaan on kirjattu lapsen oikeus osallistua kulttuurielämään ja taiteisiin. Kuntien lastenkulttuuritarjonnan on oltava muutakin kuin pomppulinnaa ja kasvo-maalausta. Jokaisen kunnan lakisääteisenä tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa. Lapsilla ja nuorilla on oikeus taiteilijan tekemään taiteeseen sekä taidetoimintaan, jota ohjaa ammattilainen. Ammattilaiset tuntevat taiteenalojen erityispiirteet, ja toiminnassa annetaan tilaa erilaisille ajatuksille, tunteille ja kokemuksille. Ammattimais-ta kulttuuria lapsille tarjoavat esimerkiksi lastenkulttuurikeskukset, taiteen perusopetus, museot, teatterit, orkesterit, kirjastot ja kiertävät esitykset.

Mitä kunnassa pitäisi konkreettisesti päät-tää, jotta tämä asia edistyy?

Kunta turvaa laadukkaan lastenkulttuurin riittävän rahoituksen budjetissaan ja varmistaa taide- ja kulttuuritoimijoiden resurssit toteuttaa sekä kehittää lapsiperheille ja nuorille suunnattuja kohtuuhintaisia palveluja ja kulttuuritapahtumia.

Lastenkulttuuri kirjataan kunnan kulttuuristra-tegiaan: “Kunnassa edistetään lastenkulttuuria, jolla tarkoitetaan ammattilaisten lapsille tuottamaa ja lasten kanssa yhdessä tekemää kulttuuria. Se on myös lasten luomaa kulttuuria, joka perustuu esi-merkiksi leikkiin. Laadukas lastenkulttuuri on lap-silähtöistä, saavutettavaa ja taiteellisesti korkeata-soista.”

Lastenkulttuuri kirjataan kunnan hyvinvointi-suunnitelmaan: “Taide ja kulttuuri luovat jo itses-sään hyvinvointia ja mielekästä elämää. Niitä voi-daan käyttää myös tavoitteellisesti edistämään hy-vinvointia. Kulttuuritoiminnan merkitys lapsen hyvinvoinnille on laajasti tunnustettu asia. Lapsi-perheille ja lapsille ja nuorille tarjotaan edullisia tai maksuttomia kulttuuriin osallistumisen ja harrasta-misen mahdollisuuksia.”

Laadukkaan lastenkulttuurin järjestäminen kirja-taan kunnan vapaa-aikapalvelujen tavoitteeksi ja kunta järjestää riittävät resurssit lastenkulttuurin koordinoimiseen.

Kunta ei peri lapsilta ja nuorilta pääsymaksuja kult-tuuripalveluista.

Kunta edistää laadukasta lasten ja nuorten taide- ja kulttuuritarjontaa jakamalla avustuksia ja tarjoamal-la kohtuuhintaisia toimitiloja alan ammattilaisille.

2. Kysy minulta!

– Lapsia ja nuoria on kuultava heitä koskevassa päätöksenteossa

Kunnassa pitää huolehtia siitä, että lapsia ja nuoria kuullaan heitä koskevassa päätöksenteossa. Lapset ja nuoret ovat oman elämänsä asiantuntijoita. Päätöksistä ja päätösten vaikutuksista on keskusteltava lasten ja nuorten kanssa. Koulua, varhaiskasvatusta, harrastustoimintaa ja nuorisotoimintaa koskevat päätökset, esimerkiksi leikkaukset, heijastuvat suoraan lapsuuteen ja nuoruuteen. Lastenkulttuurin ammattilaiset tukevat lasten ja nuorten ilmaisun ja näkemysten muotoutumista sekä heidän ajattelunsa näkyväksi ja kuulluksi tulemista.

Myös ympäristösuunnittelussa tulisi huomioida lasten ja nuorten näkökulma ja ottaa heidät suunnittelemaan yhteisiä tiloja. Aikuisten aikuisille rakentama ympäristö näyttää aivan erilaiselta lasten ja nuorten silmin.

Mitä kunnassa pitäisi konkreettisesti päättää, jotta tämä asia edistyy?

Kunnassa otetaan käyttöön UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -mallin mukainen lapsivaikutusten arviointi. Mallin avulla kunnassa voidaan varmistaa, että lapsen oikeudet toteutuvat mahdollisimman hyvin jokaisen lapsen arjessa.

Lasten ja nuorten kuuleminen heitä koskevissa asioissa tehdään osaksi kunnan päätöksentekoa, lapset ja nuoret otetaan myös mukaan kaupunkisuunnitteluun.

Lapsia ja nuoria tuetaan oman näkemyksen muodostamisessa. Taidelähtöiset menetelmät otetaan kunnassa käyttöön kuulemisen välineenä.

3. Anna mun valita!

– Lapsilla ja nuorilla on oltava mahdollisuus harrastaa monipuolisesti

Taideharrastukset kehittävät taitoja, empatia- ja vuorovaikutustaitoja, älykkyyttä, itsetuntoa, hahmottamis- ja oppimiskykyä monipuolisesti. Kaikilla lapsilla ja nuorilla on oltava asuinpaikasta, omista kiinnostuksen kohteista tai vanhempien tulotasosta riippumatta mahdollisuus harrastaa taidetta ja kulttuuria sekä osallistua lastenkulttuurikeskuksen toimintaan kotikunnassaan.

Mitä kunnassa pitäisi konkreettisesti päättää, jotta tämä asia edistyy?

Kunta tarjoaa harrastuksia myös taiteen ja kulttuurin saralta.

Kunnan vapaa-aikatoiminnan suunnitelmaan kirjaan, että harrastustoiminta perustuu lasten ja nuorten kuulemiseen.

Yhdenvertaisuudesta ja saavutettavuudesta tulee huolehtia myös harrastustoiminnassa: harrastuksia on vietävä myös kasvukeskuksien ulkopuolelle ja yhdenvertaiset mahdollisuudet on taattava erityistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille, esimerkkinä vammaisten lasten ja nuorten kuljetus- ja tulkkauspalvelut ja avustajien maksuton pääsy lastenkulttuurin palveluihin.

Kunta tukee vahvemmin [saavutettava taideharrastus](#) -merkin omaavia tahoja.

Kunta tarjoaa lapsille, perheille ja nuorille tiloja sekä välineitä niin omatoimiseen harrastusten kokeilemiseen kuin harrastuksen jatkamiseen mieluisan lajin löydyttyä.

4. Peruskoulu ilman museokäyntiä?

– Kulttuurikasvatussuunnitelma joka kuntaan

Kulttuurikasvatussuunnitelma tekee koulun ja varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatuksesta tavoitteellista ja tasa-arvoista. Kulttuurikasvatussuunnitelmaa tarvitaan joka kunnassa. Suunnitelma tutustuttaa lapset ja nuoret oman lähialueen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön.

Kulttuurikasvatussuunnitelmassa huomioidaan laajasti taiteenlajit. Se tukee myös paikallisten taiteilijoiden ja taidelaitosten työtä.

Mitä kunnassa pitäisi konkreettisesti päät- tää, jotta tämä asia edistyy?

Lasten ja nuorten yhdenvertaisesta pääsystä kulttuurin ja taiteen pariin huolehditaan laatimalla kuntaan opetuksen ja kulttuuritoimen yhteistyössä tekemä, opettajia velvoittava kulttuurikasvatussuunnitelma, jota toteutetaan osana koulujen opetussuunnitelmaa.

Kunta vastaa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, taiteen perusopetuksen ja sivistystoimen toimivasta yhteistyöstä, myös taloudellisesti.

Taide- ja kulttuuritoimintaa lisätään kunnan varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Kunta myös tarjoaa opettajilleen taide- ja kulttuurialan täydennyskoulutusta.

Kunta huolehtii, että lastenkulttuurin kiertue-toiminnalla on riittävät resurssit.

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto
www.lastenkulttuuri.fi